

Sygn. akt VI U 588/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 9 września 2014 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołań: (...) Spółki z o. o. z siedzibą w B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 20 grudnia 2012 r., znak: (...) - (...) - (...),

znak: (...) - (...) - (...),

znak: (...) - (...) - (...),

znak: (...) - (...) - (...),

znak: (...) - (...) - (...),

znak: (...) - (...) - (...),

znak: (...) - (...) - (...)

znak: (...) - (...) - (...),

znak: (...) - (...) - (...),

znak: (...) - (...) - (...),

znak: (...) - (...) - (...)

w sprawie: (...) Spółki z o. o. w B.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

z udziałem osób zainteresowanych: S. G., P. T., Ł. Ł., K. S., W. K., P. R., K. B. (1), K. B. (2), J. C., K. A. (1) i D. S.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

1) zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 20 grudnia 2012 r. w odniesieniu do zainteresowanej K. S. w ten sposób, że stwierdza, iż zainteresowana nie podlegała jako osoba wykonująca pracę

na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) Spółki z o. o. z siedzibą w B. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowym od dnia 5 maja 2011 r. do dnia 31 grudnia 2011 r.,

2) zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 20 grudnia 2012 r. w odniesieniu do zainteresowanej D. S. w ten sposób, że stwierdza, iż zainteresowana nie podlegała jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) Spółki z o. o. z siedzibą w B. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowym od dnia 5 lipca 2011 r. do dnia 30 września 2011 r.,

3) oddala odwołania od zaskarżonych decyzji dotyczących zainteresowanych S. G., P. T., Ł. Ł., W. K., P. R., K. B. (1), K. B. (2), J. C., K. A. (1),

4) zasądza od organu rentowego na rzecz odwołującej (...) Spółki z o. o. z siedzibą w B. kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Sygn. akt. VI U 588/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonymi decyzjami z dnia 20 grudnia 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. orzekł, iż S. G., P. T., Ł. Ł., K. S., W. K., P. R., K. B. (1), K. B. (2), J. C., K. A. (1) i D. S. podlegają obowiązkowi ubezpieczenia społecznego - emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) w okresach wskazanych w decyzjach.

W uzasadnieniu wydanych decyzji pozwany organ, rentowy powołał się na treść przepisów art. 6 ust. 1, 12 ust. 1, 13 pkt.2, 36 ust.4, 18 ust. 3, 20 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku, nr 161, poz. 1278), art. 66ust. 1pkt. le i art. 81 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze -środków publicznych (Dz. U. z 2008 roku, nr 164, poz. 1027 ze zm.) oraz §2 ust.6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 roku w/s szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2008 roku nr 78, poz. 465 ze zm.) - obowiązującego od dnia 22 maja 2008 roku i wskazał, iż w wyniku przeprowadzonej u płatnika składek kontroli ustalili, iż w/w osoby w ramach zawartej z płatnikiem składek umowy o dzieło wykonywały czynności, których zakres polegał na wykonywaniu czynności związanych z pakowaniem detali, gratowaniem detali, szlifowaniem detali, w treści zawartych umów nie został określony konkretny, indywidualny rezultat umowy o dzieło, w związku z czym umowy te nie spełniały warunków zawartych w art. 627 kc.

Odwołania od powyższych decyzji złożył płatnik składek wnosząc o zmianę zaskarżonych decyzji.

W uzasadnieniu odwołań odwołujący wskazał, iż zawarte z w/w osobami umowy spełniały wszystkie warunki dla umowy o dzieło a konsekwencją mylnego przyjęcia umów między odwołującym a w/w osobami było niewłaściwe zastosowanie przepisów dotyczących ubezpieczenia społecznego. Wszystkie elementy charakterystyczne dla umowy o dzieło znalazły zastosowanie w trakcie realizacji przedmiotowych umów. Specyfika funkcjonowania zakładu (...) sprowadza się do wykonywania różnych usług , których zakres nie był jednakowy. Spółka aktywnie poszukiwała zleceń na usługi, zajmowała się również myślą technologiczną którą wykorzystywała do własnych potrzeb oraz oferowała na sprzedaż. W tym celu zatrudniała wykwalifikowanych specjalistów, którzy obsługiwali ciąg technologiczny. W przypadku dodatkowych zleceń, które można było indywidualnie wyodrębnić zatrudniano osoby na podstawie umów o dzieło. Czynność wykonywana w ramach takiej umowy polegała między innymi na spakowaniu określonej ilości detali, segregacji oznaczonych owijek lub opakowań foliowych czy gratowaniu detali polegającym na obcięciu brzegów w wyrobach. Wykonawca przyjmował więc do wykonania określoną usługę, którą miał obowiązek wykonać zgodnie z indywidualnie ustalonym przez strony konkretnym rezultatem, i tak też było w przedmiotowej sprawie. Zainteresowani realizowali postanowienia umów zgodnie z protokołami ilościowo - jakościowymi, otrzymywali wynagrodzenie przewidziane w umowie a potwierdzają to dowody z rachunków

opatrzonych podpisami zainteresowanych. Przedmiot umów był policzalny, weryfikowany także pod kątem wad i usterek, a także rezultatu, dlatego wbrew stanowisku organu należy je zakwalifikować jako umowę rezultatu- dzieło.

W odpowiedzi na odwołania, organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w wydanych decyzjach.

Sprawy z odwołania spółki z zostały połączone do wspólnego prowadzenia pod sygnaturą VIU 588/13

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje :

Spółka z o.o. z siedzibą w B. (...) zatrudnia pracowników zarówno w oparciu o stosunek pracy jak i umowy o dzieło. Spółka zajmuje się sprzedażą myśli technicznej oraz prostymi usługami produkcyjnymi - gratowaniem, oklejaniem pakowaniem i inną działalnością usługową. Spółka wykonywała usługi między innymi dla spółki (...). Umowy o dzieło zawierane są głównie do wykonywania tych prostych prac produkcyjnych. Osoby z którymi zawierane są umowy cywilnoprawne nie mają określonych godzin pracy, nie jest rejestrowany ich czas pracy poza zgłoszeniem, że przebywają na terenie zakładu. Wynagrodzenie osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych było ustalane wg ilości wykonywanych sztuk. Wypłacane jest na podstawie protokołów wykonania prac. Koordynatorzy weryfikujący wykonywanie prac spisywali ilość sztuk detali wykonanych przez osoby zatrudnione na podstawie umów nazwanych umowami o dzieło i przeprowadzali ich kontrolę jakościową. Do gratowania, oklejania, pakowania firma ma pewną ilość osób, które na stałe wykonują umowy o dzieło.

dowód: zeznania świadków:, E. A., A. O., M. K., D. J. - e protokół k. 110 k. akt sądowych, świadka L. W. e protokół k. 237 k. akt sądowych zeznania K. M. – e protokół k. 110 v akt sprawy /

W okresie od dnia 1.10.2010 r. do 31.12.2011 r. roku odwołująca spółka zawarła z zainteresowaną S. G. 7 umów nazwanych umowami o dzieło. W oparciu o zawarte umowy zainteresowana miała wykonywać czynności polegające na gratowaniu detali i segregacji owijek. Praca zainteresowanej polegała na sprawdzaniu detali i usuwaniu odstawiających elementów. Jej pracę kontrolowała kilka razy dziennie brygadzistka. Każda zmiana miała brygadzistkę i liderów. Gratowanie i segregacje wykonywała na montażu pod kontrolą brygadzistki. Zainteresowana pracowała na linii produkcyjnej i podawała detal kolejnej osobie. Nie gromadziła ilości wykonanych detali. Cały zespół wykonywał pewną partię detali, a zainteresowana nie oznaczała poszczególnych detali swoim nazwiskiem. Segregacja owijek polegała na tym , że zainteresowana dostawała zużyte opakowania z produkcji , sprawdzała ich jakość i układała odkładając uszkodzone. Na początku pracy pokazano zainteresowanej wzorzec prawidłowo ogratowanego detalu. Każdy detal miał swój wzorzec. Na montażu nie było maszyn i zainteresowana otrzymywała detale w określonej ilości w opakowaniu . Sprawdzaniem ilości sztuk z zawieszka zajmowała się osoba , która pracowała jako ostatnia i pakowała detale.

dowód: zeznania zainteresowanej – e protokół k. 164 v akt sądowych, umowy o dzieło, rachunek w aktach ubezpieczeniowych dotyczących zainteresowanej,

W okresie od dnia 1.10.2010 r. do 23.02.2011 r. roku odwołująca spółka zawarła z zainteresowanym K. B. (1) 3 umowy nazwane umowami o dzieło. W oparciu o zawarte umowy zainteresowany miał wykonywać czynności polegające na naklejaniu etykiet na detale i przyjmować zwroty owijek. Praca zainteresowanego polegała na naklejaniu na obudowy telewizorów etykiet z oznaczeniami na wejścia do telewizorów. Przyjmowanie zwrotów owijek polegało natomiast na tym, że zainteresowany przyjmował z magazynu opakowania w postaci worków i owijek. W umowach o dzieło były wskazane ilości sztuk do wykonania i dzieło polegało na wykonaniu określonej ilości sztuk. Osobą nadzorującą był w stosunku do zainteresowanego L. W.. Nadzorował on poprawne wykonanie jego pracy , przychodził on 2 razy dziennie i sprawdzał poprawność wykonania pracy. Po naklejeniu etykiet na detale zainteresowany przekazywał je na linie montażową. Zainteresowany wkładał do opakowania taką ilość obudów do telewizorów jaka się w nim mieściła od 33 do ponad 100 i trafiały one do dalszego procesu technologicznego. Wykonane detale zainteresowany odkładał umownie na paletę i sporządzał do danej partii zawieszki na których wpisywał nazwę materiału ilość sztuk i swoje nazwisko. Na samym początku został przeszkolony przez brygadzistkę w zakresie poprawności wykonania pracy. Był

też wzorzec wykonania w postaci obudowy oklejonej, która stała na stojaku. Do przyjmowania zwrotu owijek nie był potrzebny wzorzec. W ramach przeszkolenia powiedziano zainteresowanemu ile trzeba wkładać detali do konkretnego opakowania.

dowód: zeznania zainteresowanego – e protokół k. 164 v akt sądowych, umowy o dzieło, rachunek w aktach ubezpieczeniowych dotyczących zainteresowanego,

W okresie od dnia 1.10.2010 r. do 31.12.2011 r. roku odwołująca spółka zawarła z zainteresowanym P. R. 4 umowy nazwane umowami o dzieło. W oparciu o zawarte umowy zainteresowany miał wykonywać czynności polegające na gratowaniu detali i wyglądaniu krawędzi detali. Praca zainteresowanego polegała na oczyszczaniu detali ze zbędnych wypływów plastiku. Za każdym razem przed rozpoczęciem pracy M. K. mówił zainteresowanemu jak ma wyglądać jego praca. Najpierw zainteresowany musiał obciąć wypływy a potem ogratować krawędzie. Była osoba z kontroli jakości, która przychodziła 1 , 2 razy dziennie i sprawdzała jak wykonał pracę. Wykonane detale zainteresowany układał na palecie. Każdy detal miał wyznaczoną ilość do ułożenia na palecie. Po wypełnieniu palety zainteresowany wypisywał zawieszki. Detale zdawał na magazyn. Prace odbierał od zainteresowanego paletowy. Detale musiały być wykonane według wzorów, które były wystawione na stoliku. Kontrola dotyczyła i jakości i ilości wykonanych detali.

dowód: zeznania zainteresowanego – e protokół k. 164 v akt sądowych, umowy o dzieło, rachunek w aktach ubezpieczeniowych dotyczących zainteresowanego,

W okresie od dnia 1.12.2010 r. do 31.12.2011 r. roku odwołująca spółka zawarła z zainteresowaną W. K. 5 umów nazwanych umowami o dzieło. W oparciu o zawarte umowy zainteresowana miała wykonywać czynności polegające na kompletowaniu i pakowaniu detali. Praca zainteresowanej polegała na gratowaniu detali, naklejaniu etykiet, składaniu i kompletowaniu detali oraz pakowaniu detali. Po ogratowaniu detali zainteresowana odkładała je na paletę z zawieszka. Raz , dwa razy dziennie jej pracę sprawdzała kontrola jakości. Byli też liderzy, którzy sprawdzali jak się wykonuje detale, oni sprawdzali pracę dwa razy dziennie. Zainteresowana została przeszkolona przez M. K., przed podjęciem pracy, który powiedział co i jak wykonywać. Były wzorce detali , była też instrukcja pisemna jak należy pakować detale.

dowód: zeznania zainteresowanej – e protokół k.164 v akt sądowych, umowy o dzieło, rachunek w aktach ubezpieczeniowych dotyczących zainteresowanej,

W okresie od dnia 5.05.2011 r. do 31.12.2011 r. roku odwołująca spółka zawarła z zainteresowaną K. S. 3 umowy nazwane umowami o dzieło. W oparciu o zawarte umowy zainteresowana miała wykonywać czynności polegające na gratowaniu detali i usuwaniu wlewek z detali. W okresie objętym decyzją zainteresowana pobierała rentę rodzinną i studiowała na Wydziale (...) (...) w T.. Praca zainteresowanej polegała na gratowaniu detali. W pierwszym dniu koordynator pokazał zainteresowanej gdzie znajdują się detale, przedstawił detale wzorcowe. Czasami przychodził koordynator i liczył sztuki. Ogratowane detale zainteresowana układała na palecie i oznaczała zawieszka.

dowód: zeznania zainteresowanej – e protokół k. 164 v akt sądowych, umowy o dzieło, rachunek w aktach ubezpieczeniowych dotyczących zainteresowanej, zaświadczenie wystawione przez uczelnię - (...) w T. k.322

W okresie od dnia 30.09.2011 r. do 31.12.2011 r. roku odwołująca spółka zawarła z zainteresowanym Ł. Ł. 2 umowy nazwane umowami o dzieło. W oparciu o zawarte umowy zainteresowany miał wykonywać czynności polegające na pakowaniu detali. Praca zainteresowanego polegała na zdzieraniu etykiet i naklejaniu nowych. oraz pakowaniu detali. Jego pracę kontrolował kierownik i osoba z kontroli jakości.

dowód: zeznania zainteresowanego – e protokół k. 164 v akt sądowych, umowy o dzieło, rachunek w aktach ubezpieczeniowych dotyczących zainteresowanego,

W okresie od dnia 13.05.2011 r. do 30.06.2011 r. roku odwołująca spółka zawarła z zainteresowanym P. T. jedną umowę nazwaną umową o dzieło. W oparciu o zawartą umowę zainteresowany miał wykonywać czynności segregacji owijek.

dowód: umowa o dzieło, rachunek w aktach ubezpieczeniowych dotyczących zainteresowanego,

W okresie od dnia 1.01.2011 r. do 31.12.2011 r. roku odwołująca spółka zawarła z zainteresowanym K. B. (2) 4 umowy nazwane umowami o dzieło. W oparciu o zawarte umowy zainteresowany miał wykonywać czynności polegające na gratowaniu i wykładaniu detali. Praca zainteresowanego polegała na wykonywaniu różnych czynności – paletowego, który odbierał detale od innych osób oraz na szlifowaniu i gratowaniu detali. Zainteresowany dowiadywał się o rodzaju czynności do wykonania w danym dniu dopiero kiedy przychodził do pracy i zlecano mu wtedy gratowanie konkretnych detali. Gotowe detale zainteresowany odkładał na palety, sporządzał zawieszki i osoba która była w danym dniu paletowym zawoziła je dalej. Kilka razy dziennie przychodziły osoby, które kontrolowały czy detale są dobrze wykonane. Przychodził też kierownik zmiany i brygadzista. Przed podjęciem pracy zainteresowany przeszedł przeszkolenie BHP, a na początku jego pracy ktoś pokazał jak należy dany detal ogratować.

dowód: zeznania zainteresowanego – e protokół k. 115 v akt sądowych VIU 589/13, umowy o dzieło, rachunek w aktach ubezpieczeniowych dotyczących zainteresowanego,

W okresie od dnia 16.05.2011 r. do 22.09.2011 r. roku odwołująca spółka zawarła z zainteresowaną K. A. (2) 2 umowy nazwane umowami o dzieło. W oparciu o zawarte umowy zainteresowana miała wykonywać czynności polegające na segregacji owijek.

dowód: umowy o dzieło, rachunek w aktach ubezpieczeniowych dotyczących zainteresowanego,

W okresie od dnia 5.07.2011 r. do 30.09.2011 r. roku odwołująca spółka zawarła z zainteresowaną D. S. 2 umowy nazwane umowami o dzieło. W oparciu o zawarte umowy zainteresowana miała wykonywać czynności polegające na gratowaniu detali. Stanowisko pracy zainteresowanej znajdowało się między nawami w hali produkcyjnej. Jej obowiązkiem było gratowanie detali i naklejanie naklejek. Pracę jej kontrolował świadek J. i sprawdzał czy na detalach nie ma plam i zacieków. Zainteresowana gratowała detale ale też sprawdzała czy na detalach nie ma plam i jeżeli były, to informowała o tym J., a detale wykonane bez wad odkładała na paletę do której dołączała etykietę na której składała podpis i wskazywała ilość detali. Pracę od zainteresowanej odbierał paletowy, który sprawdzał prawidłowość sporządzenia etykiety. Zainteresowana nie podpisywała protokołów odbioru dzieła. Przez 3 dni przed podjęciem pracy zainteresowana przechodziła przeszkolenie. Polegało ono na tym, że przyglądała się jak pracuje pewna osoba, w drugim dniu pracowała w ograniczonym zakresie, a trzeciego dnia wykonywała już sama czynności a osoba, która mnie szkoliła stała i mnie sprawdzała. Zainteresowana w okresie objętym decyzją była uczennicą Technikum (...) w B..

dowód: zeznania zainteresowanej – e protokół k. 115 akt sądowych VIU 589/13, umowy o dzieło, rachunek w aktach ubezpieczeniowych dotyczących zainteresowanej, zaświadczenie wystawione przez Zespół Szkół (...) k.325

W okresie od dnia 1.10.2010 r. do 31.12.2011 r. roku odwołująca spółka zawarła z zainteresowaną J. C. 4 umowy nazwane umowami o dzieło. W oparciu o zawarte umowy zainteresowana miała wykonywać czynności polegające na gratowaniu detali.

dowód: umowy o dzieło, rachunek w aktach ubezpieczeniowych dotyczących zainteresowanej,

Stan faktyczny przedmiotowej sprawy Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o przedstawiony powyżej materiał dowodowy w postaci zeznań świadków, zainteresowanych, przesłuchanej w charakterze strony K. M. jak też dokumentów znajdujących się w aktach ubezpieczeniowych. Powyższe dowody Sąd uznał za wiarygodne, chociaż odmiennie ocenił charakter umów zawieranych przez odwołującą z zainteresowanymi. Prawdziwość i treść dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy nie była przez strony kwestionowana i nie wzbudzała także wątpliwości Sądu. Podobnie należy ocenić dowód z przesłuchania osób zainteresowanych i zeznania świadków. Pominięto jedynie dowód

z zeznań zainteresowanych P. T., J. C. i K. A. (1) z uwagi na ich kolejne niestawiennictwo na rozprawach (art. 302 k.p.c.).

Istota sporu w przedmiotowej sprawie sprowadzała się do dokonania prawidłowej kwalifikacji umów zawartych przez odwołującą spółkę z osobami zainteresowanymi, których dotyczyły przedmiotowe decyzje. Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t: Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej zleceniobiorcami. Na podstawie przepisu art. 12 ust. 1 i ust. 3 ustawy ubezpieczeniowi wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z wyjątkiem osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia, które wykonują prace poza siedzibą lub miejscem prowadzenia działalności zleceniodawcy. Art. 13 pkt 2 ustawy stanowi, iż obowiązek ubezpieczeń zleceniobiorcy istnieje od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy. Zgodnie z art. 18 ust. 1 i 3 ustawy, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód; podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zleceniobiorców ustala się zgodnie z ust. 1, jeżeli w umowie agencyjnej lub umowie zlecenia albo w innej umowie o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie.

W myśl art. 81 ust. 1 i ust. 6 obowiązującej od dnia 1 października 2004 r. ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t: Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.) do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, stosuje się przepisy określające podstawę składek na ubezpieczenie rentowe i emerytalne tych osób.

Z kolei na podstawie § 2 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 roku w/s szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2008 roku, nr 78, poz. 465 ze zm.) - obowiązującego od dnia 22 maja 2008 roku- dla każdego ubezpieczonego, dla którego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, płatnik składek w imiennym raporcie miesięcznym lub imiennym raporcie miesięcznym korygującym sporządzonym dla tego ubezpieczonego oraz w deklaracji rozliczeniowej i deklaracji rozliczeniowej korygującej uwzględnia należne składki na ubezpieczenia społeczne od wszystkich dokonanych lub postawionych do dyspozycji ubezpieczonego wpłat - od pierwszego do ostatniego miesiąca kalendarzowego, którego deklaracja dotyczy- stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne.

Stosownie do treści art. 627 k.c, przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Przedmiotem umowy jest zatem zobowiązanie do wykonania określonego dzieła, które może mieć charakter materialny jak i niematerialny, zaś sama umowa jest umową rezultatu. Z kolei zgodnie z treścią przepisu art. 734 § 1 k.c, przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie, przy czym do umowy o świadczenie usług stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zlecenia (art. 750 k.c). Przedmiotem tej umowy jest dokonanie określonej czynności faktycznej, która nie musi prowadzić do osiągnięcia indywidualnie oznaczonego rezultatu. Umowa o świadczenie usług to umowa starannego działania, podczas gdy umowa o dzieło jest umową rezultatu. Przedmiotem umowy o dzieło jest zatem osiągnięcie z góry oznaczonego wyniku, podczas, gdy przedmiotem umowy o świadczenie usług jest jedynie staranne dążenie do osiągnięcia rezultatu, ale jego osiągnięcie nie należy do treści zobowiązania.

Co prawda kodeks cywilny nie podaje definicji "dzieła", jednak w doktrynie i orzecznictwie jednomyślnie przyjmuje się, iż wykonanie dzieła oznacza określony proces pracy lub twórczości o możliwym do wskazania momencie początkowym i końcowym, którego celem jest doprowadzenie do efektu ustalonego przez strony w momencie zawierania umów. Dla prawidłowego rozróżnienia rodzaju wskazanych umów cywilnoprawnych nie jest wystarczające poprzestanie na stwierdzeniu, że każda umowa, która wiąże się z oczekiwaniem rezultatu jest umową o dzieło i zawarcie klauzuli oczekiwania rezultatu ugruntowuje stosunek prawny w reżimie umowy o dzieło. Także bowiem zlecający usługi oczekuje, że poprzez staranne działanie przyjmującego zlecenie (podejmującego się świadczenia usług) osiągnięty zostanie rezultat zgodny z oczekiwaniami dającego zlecenie.

Odróżnienie umowy o dzieło od umów pokrewnych, zwłaszcza o świadczenie usług innego rodzaju, budzi nieraz w praktyce trudności. Umowa o dzieło różni się od umowy o świadczenie usług bądź umowy zlecenia brakiem stosunku zależności między stronami i koniecznością osiągnięcia oznaczonego rezultatu ludzkiej pracy w szerokim tego słowa znaczeniu, gdy w drugim rodzaju umów decydujący nie jest rezultat, lecz wykonywanie pracy jako takiej. Wprawdzie zamawiający może udzielać wskazówek, co do tego, jak dzieło ma być wykonywane, pracownik, w odróżnieniu od przyjmującego zamówienie, nie ponosi jednak odpowiedzialności kontraktowej, gdy świadczona przez niego praca nie spełnia oczekiwań pracodawcy. Natomiast przyjmującego zamówienie obciąża odpowiedzialność za nieosiągnięcia określonego rezultatu. Prowadzi to do innego rozkładu ryzyka co do wykonania i jakości usługi. Umowa o dzieło różni się od umowy zlecenia tym, że zawsze musi być uwieńczona konkretnym i sprawdzalnym rezultatem. Mniejsze znaczenie ma tu obowiązek osobistego wykonania dzieła przez przyjmującego zamówienie, byle rezultat końcowy był osiągnięty. W umowie zlecenia nie akcentuje się owego rezultatu jako koniecznego, ze względu natomiast na moment osobistego zaufania między kontrahentami, obowiązek osobistego świadczenia przez dłużnika staje się tu regułą. Zlecenie w takim ujęciu odnosi się zresztą jedynie do dokonania określonej czynności prawnej. W ocenie Sądu Okręgowego, umów zawartych pomiędzy zainteresowanymi a odwołującą się spółką nie można uznać za umowy o dzieło, pomimo takiego ich określenia. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż rzeczywistą wolą stron nie było zawarcie umowy o dzieło, gdyż celem podejmowanych przez zainteresowanych czynności związanych z wykonywaniem gratowania detali, segregacją owijek, naklejananiu etykiet, kompletowaniu i pakowaniu detali, usuwaniu wlewek i wykładaniu detali nie było osiągnięcie konkretnego rezultatu, który podlegałby ocenie. Były to umowy starannego działania, do których stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące umowy zlecenia. Zainteresowani otrzymywali wynagrodzenie za wykonane czynności a nie za osiągnięcie konkretnego, ściśle określonego rezultatu. Nie jest także możliwe określenie - a co więcej nie określają tego poszczególne umowy - jaka rzecz czy zespół rzeczy miałby powstać w efekcie wykonywania czynności przez zainteresowanych (innymi słowy - co miałyby stanowić dzieło). Nadto, przeciwko uznaniu przedmiotowych umów za umowy o dzieło przemawia fakt, iż nie istnieje możliwość poddania kontroli efektów pracy zainteresowanych pod kątem osiągnięcia konkretnego, zindywidualizowanego rezultatu. Przedmiotem świadczenia ze strony zainteresowanych nie było więc wykonanie oznaczonego dzieła jako przejawu ich twórczej inicjatywy i indywidualnych zdolności. Każdy wykonany przy użyciu maszyny przedmiot był rodzajowo tożsamy a więc chociaż to samo zlecenie delegowano różnym podmiotom to efekt ich pracy nie był różny. Odmienna była ilość elementów wykonanych. Zatem to właśnie wykonanej w określonej umowie ilości konkretnych czynności miało zasadnicze znaczenie i wpływało na wysokość wynagrodzenia. Nie przewidziano z góry w każdej z zawartych umów oznaczonego rezultatu dla osiągnięcia. Nawet, w razie niewykonania założonego następnie limitu skutkiem było jedynie ewentualnie obniżenie należnego wynagrodzenia, a nie dochodzenie roszczeń z tytułu niewykonania umowy, co jest prostą konsekwencją reżimu ustalonego umową o dzieło. Nie można zatem zdaniem Sądu w żadnym z będących przedmiotem odwołań spółki, stanów faktycznych dopatrzeć się cech stosunku umownego, którego podstawą byłyby umowy o dzieło. Zainteresowani nie mieli właściwie żadnego realnego wpływu na efekt wykonywanych czynności, który był zdeterminowany charakterem procesu produkcyjnego spółki, przy czym na podkreślenie zasługuje fakt, iż zainteresowani wykonywali jedynie proste czynności wykończeniowe, podczas, gdy w zasadzie główny element powstawał w wyniku procesu technologicznego, zatem wbrew twierdzeniom odwołującej spółki, akcentowane przez nią wymagania odbiorców co do finalnego efektu zamówionego przez odbiorcę produktu mogą mieć zastosowania do wykonywanych przez osoby zainteresowane prostych, końcowych czynności przy powstałym już produkcie. Cechą konstytutywną dzieła jest przede wszystkim samoistność rezultatu, która wyraża

się przez niezależność powstałego rezultatu od dalszego działania twórcy oraz od osoby twórcy. Z chwilą ukończenia dzieła staje się ono niezależną od twórcy, autonomiczną wartością w obrocie. Takie stanowisko zajmuje także doktryna (W. Czachórski, Zobowiązania, 2007, s. 463; A. Brzozowski, Odpowiedzialność przyjmującego zamówienie za wady dzieła, Warszawa 1986, s. 15). Tymczasem w czynnościach wykonywanych przez zainteresowanych typu gratowanie detali, segregacja owijek, naklejanie etykiet, kompletowanie i pakowanie detali, usuwanie wlewek i wykładanie detali brak jest samoistnego, zindywidualizowanego charakteru. Nie były to byty samoistne gratowaniu podlegały bowiem plastikowe detale, które zostały wcześniej wytworzone (wyprodukowane przez maszyny funkcjonujące czy to w firmie (...) czy H. T.), a następnie w różny sposób obrabiane , poprawiane na różnych etapach technologicznych (stając się przedmiotem nie tylko gratowania czyli usuwania plastikowych wypływów, ale również szlifowania, frezowania, a na końcu pakowania). W części przypadków detale do ogratowania zainteresowani odbierali bezpośrednio z maszyny, która je produkowała stając się nieodłącznym ogniwem ciągu technologicznego). Były to wielokrotnie wykonywane powtarzalne czynności , które prowadzić powinny jedynie do „ zmieszczenia się „ obrabianego detalu w ramach wzorca, nie wymagały żadnych kwalifikacji ani wkładu intelektualnego (co najwyżej przeciętnej sprawności manualnej). O tym , iż nie były to dzieła w rozumieniu art. 627 k.p.c. przekonuje również tryb kontroli wykonania tych czynności . Pracownicy kontroli jakości czy też koordynujący wybiórczo sprawdzali kilka sztuk detali (najczęściej na początku) aby upewnić się, iż pracownik wykona całą partię prawidłowo (tak aby wyrób mieścił się we wzorcu – czyli jakości wymaganej przez klienta). Już sam fakt kontrolowania sposobu gratowania oraz innych prostych czynności dotyczących tych detali i ich opakowań przez poszczególne osoby wskazuje na to, iż przystępujący do tych czynności zainteresowani na bieżąco uczyli się wykonywać przedmiotowe czynności (nie znali zatem przedmiotu dzieła w momencie podpisywania umowy o dzieło). Zaakceptowanie argumentacji odwołującej się spółki prowadziłoby do absurdu, albowiem każdorazowe czynności osoby zatrudnionej przy taśmie (analogia jest tu nieunikniona) polegające np. na wykonywaniu określonego części samochodowej, złożeniu kilku elementów w całość) należałoby uznać za dzieło. Osoba taka tworzyłaby zatem od kilku do kilkuset (w zależności od przedmiotu wychodzącego z maszyny produkcyjnej) dzieł, notabene w postaci rodzajowo identycznych plastikowych misek, przykrywek itp. . Gdyby w istocie ogratowane lub oklejone prawidłowo i zapakowane detale (na skutek teź czynności) stanowiły zindywidualizowane to dzieła, to każde musiałoby podlegać weryfikacji jakościowej, tymczasem jak już wskazano kontrola jakości w zakładzie miała charakter wybiórczy - sprawdzano kilka pierwszych bądź kilka pod rząd ogratowanych (z usuniętymi wypływami) detali , a następnie o ile w ogóle całą partię pod kątem ilościowym . Co więcej z zeznań niektórych zainteresowanych (i nie są to przypadki odosobnione) wynika, iż pomiędzy wykonywaniem czynności wskazanych w umowach o dzieło wykonywali oni również szereg innych czynności , w zależności od potrzeb pracodawcy, np. obsługiwali paleciaki. Powyższe jednoznacznie wskazuje zatem na charakter prac zbliżony do umów zlecenia.

Okoliczności powyższe skutkować muszą uznaniem, że umowy zawarte z zainteresowanymi nie były umowami o dzieło, stąd w okresach objętych zaskarżonymi decyzjami zainteresowani podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Z uwagi na powyższe Sąd na podstawie art 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji punktu 1 i 2 wyroku.

Zmiana zaskarżonych decyzji dotyczących zainteresowanych K. S. i D. S. i ustalenie, że osoby te nie podlegały obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako wykonujące prace na podstawie umów zlecenia u płatnika składek (...) Spółka z o. o. w B. w okresach wskazanych w decyzjach z 20 grudnia 2012r., wynikała z dyspozycji art. 6 ust. 4. ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych -osoby określone w ust. 1 pkt 4 nie podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, jeżeli są uczniami gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, szkół ponadpodstawowych lub studentami, do ukończenia 26 lat. Wymienione wyżej zainteresowane były - uczniem technikum (...) w B. (D. S.) i studentką (...) (K. S.). Konsekwencją powyższego w odniesieniu do tych zainteresowanych była zmiana zaskarżonych decyzji dotyczących tych zainteresowanych na podstawie art.477¹⁴ § 2 k.p.c. oraz obciążenie w części organu rentowego obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98k.p.c. oraz przepisów Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2002r nr 163,poz. 1349zezm.).

SSO Ewa Milczarek